

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 62/2025
24.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Соња Жугић, адвокат из ..., по решењу Градске управе за опште послове бр. XV – 04-3/2023-06 Од 17.02.2023. године Биро за пружање бесплатне правне помоћи, против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Драгана Ђорђевић, адвокат из ..., ради заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 477/24 од 25.09.2024. године, у седници одржаној 24.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 477/24 од 25.09.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П2 114/24 од 09.07.2024. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев. Ставом другим изреке, одређене су мере заштите од насиља у породици па је: забрањено туженом приближавање тужиљи на удаљености мањој од 5 м и забрањено туженом свако даље контактирање, психичко и физичко узнемиравање тужиље. Ставом трећим изреке, одређено је да ће наведене мере заштите од насиља у породици трајати годину дана од дана њиховог доношења и да се исте могу продужити док не престану разлози због којих су одређене. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован део тужбеног захтева који гласи: „Забрањује туженом да приступи у простор око месту становања (боравишта) тужиље у ... улица ... бр. .. на удаљености мањој од 200 м и забрањује се туженом приближавање тужиљи на удаљености већој од 5 – 200 м“. Ставом петим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова парничног поступка са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом шестим изреке, делимично је усвојен предлог тужиље за одређивање привремене мере. Ставом седмим изреке, одређене су мере заштите од насиља па је забрањено туженом приближавање тужиљи на удаљености мањој од 5 м и забрањено туженом свако даље контактирање психичко и физичко узнемиравање тужиље. Ставом осмим изреке,

одбијен је део предложене привремене мере који гласи: „Забрањује туженом да приступа у простору око места становања (боравишта) тужиље у ... улица ... бр. .. на удаљености мањој од 200 м и забрањује се туженом приближавање тужиљи на удаљености већој од 5 – 200 м“. Ставом деветим изреке, одређено је да ово решење остаје на снази до правноснажног окончања овог парничног поступка. Ставом десетим изреке, одређено је да свака страна сноси своје трошкове.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 477/24 од 25.09.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба туженог, делимично усвојена жалба тужиље а делимично одбијена и првостепена пресуда преиначена у делу одлуке о тужбеном захтеву тако што је забрањено туженом приближавање тужиљи на удаљености мањој од 100 м (део става два изреке), као и у делу одлуке о парничним трошковима тако што је обавезан тужени да тужиљи надокнади трошкове парничног поступка од 125.250,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате, док је у преосталом побијаном а непреиначеном делу првостепена пресуда потврђена. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да исплати тужиљи на име трошкова жалбеног поступка 5.000,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући побијану одлуку применом члана 408. ЗПП у вези члана 403. став 2. тачка 1. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, ... 18/20 и 10/23) у вези са чланом 202. Породичног закона, Врховни суд је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде из члана 374. став 1. у вези са чланом 8. ЗПП на коју се указује у ревизији, с обзиром да се правило о оцени доказа из члана 8. ЗПП у поступку пред другостепеним судом примењује само у ситуацији када се другостепена одлука доноси после расправе одржане пред тим судом.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке познају се из школских дана и започеле су емотивну везу 15.11.2020. године. Временом је дошло до размирица и свађа, а до веће несагласности између њих дошло је на прослави осамнаестог рођендана тужиље, када је за тај дан ...2021. године тужиљина мајка изнајмила кућу са базеном. Пре него што се тужиља сликала са пријатељима, тужени и његов пријатељ су је ухватили и као „фору“ убацили у базен, што је код присутних изазвало смех и аплауз, али не и код тужиљине маме и њене пријатељице. Тужиља и тужени су након изласка из базена отишли у купатило и закључали се. Пошто их није било и пошто се чула бука из купатила тужиљини пријатељи су дошли до врата и лупали желећи да они изађу. Тужени је рекао да не лупају, да се смире, док га је тужиља одгурнула. Тужени је пао на леђа, срушио завесу, ударио главу о туш, а када су се врата отворила тужени се подигао, изашао и одјурио са пријатељем, док је тужиља остала плачући. У моменту доласка тужиљине маме и њене

пријатељице исте су уочиле хаос у купатилу и уплакану тужиљу која је била црвена у лицу и телу. Тужиљина мама је имала намеру да позове полицију, али јој је тужиља саопштила да то не жели. У марту 2022. године је поновно дошло до затегнутости у њиховој вези. Једном приликом тужиља је била у њиховој продавници ... која се налази на рибљој пијаци у ..., звала је туженог који је у то време био на факултету и није јој се јављао. Када је дошао у локал код тужиље, расправљали су се, што је видео конобар из суседства који је обавестио тужиљину маму о томе. Тужиља је поново дала мами обећање да туженог више неће виђати само да га не пријављује. Нови догађај је уследио 14.05.2022. године када је тужиља изашла са другарицом на ..., где је био и тужени са својим друштвом. Поново је настала сцена због љубоморе, па у жељи да прекине целу хистерију тужени је позвао тужиљину маму, али пошто се она није јављала написао јој је поруку да не зна више шта да ради, да ће се убити, да се он и тужиља воле. Тужиљина мама је након тога позвала тужиљу која је плакала, причала је са њом и тужиља јој је рекла да ју је тужени вукао, гребао, ударао и да позове полицију. Сви су били 15.05.2022. године у полицији где су дали своје изјаве, а тужиља и у Клиничком центру Војводине. Након догађаја на ..., тужиља се променила, повукла се у себе, постала депресивна. Након раскида и подношења тужбе, тужени је виђао тужиљу на местима где је долазио, као на пример Мишелуку, фестивалу Егзит, по граду, али јој се није обраћао, а тужиља имала утисак да се тужени појављује на местима где се она налазила.

У основном налазу Центра за социјални рад Нови Сад од 28.06.2022. године констатовано је стручно мишљење да је тужиља током трајања емотивне везе као и након прекида исте са туженим била изложена физичком насиљу (шамарање, ударање у главу, шутирање, чупање за косу) и психолошком насиљу (упућивање речи вређајућег, омаловажавајућег и претећег садржаја), па с обзиром на то да вербализује страх, има субјективан осећај страха врло наглашен и плаши се да тужени не угрози њену безбедност или живот, мере заштите сматрају се сврсисходне. Допунски налаз ЦСР Нови Сад од 18.10.2022. године представља хронологију догађаја, препричавање тужиље водитељу случаја својих искустава везано за туженог и евентуалне сусрете са њим након доношења привремене мере, а која је веома субјективно обојена присутним страхом. Тужиља се 10.10.2022. године самоиницијативно обратила ПУ Нови Сад ПИ Клиса наводећи да је њен бивши емотивни партнер у последњих неколико месеци прекршио мере које су донете решењем о привременој мери Основног суда у Новом Саду. Последњи сусрет између парничних странака у виду виђења догодио се крајем септембра 2023. године у вечерњим часовима у Новом Саду. Тужиља се запослила у кафићу који је у непоредној близини места где излази тужени. Тужени је сликан телефоном од стране тужиље која га је уочила кроз стакло кафића у ком се налазила. Тужиља је видела туженог како пролази испред места где се она запослила и телефонира. Сутрадан је уследио позив да се тужени јави у полицију, али је ова пријава одбачена.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтева и одредио мере заштите од насиља у породици којом се туженом забрањује приближавање тужилји на удаљености мањој од 5 метара, свако даље контактирање психичко и физичко узнемиравање и да се заштита жртве и насилника од понављања насилничног понашања у овом случају постиже одређеним мерама у најдужем

трајању. У преосталом делу, првостепени суд је одбио предлог тужбе за одређивање мере заштите од насиља у породици, а којом се забрањује туженом да приступи у простор око месту становања (боравишта) тужиле на удаљености мањој од 200 м и приближавање тужили на удаљености већој од 5 – 200 м“.

По оцени Врховног суда, правилно је другостепени суд применио материјално право када је делимично потврдио првостепену пресуду у односу на одређене мере заштите од насиља у породици у најдужем трајању и делимично преиначио првостепену пресуду у погледу удаљености на коју је односи одређена мера заштите забране приближавања, тако што је према туженом одредио забрану приближавања тужили на удаљености мањој од 100 м.

Наиме, чланом 197. став 1. Породичног закона је прописано да насиље у породици представља понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство другог члана породице, док је ставом 2. тачка 1. истог члана прописано да се насиљем у породици у смислу става 1. овог члана, између осталог, сматра нарочито наношење или покушај наношења телесне повреде, а тачком 6. става 2. истог члана, нарочито вређање, као и свако друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање. Чланом 197. став 3. тачка 2. Породичног закона, прописано је да се члановима породице сматрају, између осталог, и лица која су међусобно била или су још увек у емотивној или сексуалној вези иако никад нису живела у истом породичном помаћинству. Чланом 198. став 1. Породичног закона прописано је да против члана породице који врши насиље суд може одредити једну или више мера заштите од насиља у породици, којом се привремено забрањује или ограничава одржавање личних односа са другим чланом породице, а чланом 198 став 2. предвиђене су мере заштите од насиља у породици.

Поступак ради заштите од насиља у породици, у овом случају, тужила је иницирала тужбом због описаних догађаја из периода 2020. - 2022. године, а понашање туженог и његови акти у тим приликама, правилно су нижестепеним пресудама окарактерисани као насиље из члана 197. Породичног закона које оправдава одређивање мера заштите предвиђених чланом 198. став 2. Породичног закона. Суд, међутим, одређује мере заштите, поред осталог и у зависности од вида насиља који је испољен, на који начин је дошло до угрожавања телесног односно психичког интегритета, какве су животне прилике жртве и извршиоца, као и колика је потенцијална могућност да дође до испољавања даљег насиља, све са циљем да обезбеди адекватну реакцију на насиље и омогући жртви најбољу заштиту (сврсисходност одређивања мера заштите). Једна од предвиђених мера заштите члана 198. став 2. тачка 3. Породичног закона је забарана приближавања члану породице на одређеној удаљености. Одређивање ове мере подразумева да се утврди адекватна удаљеност испод које се извршилац насиља не сме приближити жртви (да би се на тај начин заштитио угрожен телесни или психички интегритет жртве), с тим да величина удаљености изражено у метрима буде толика да извршиоцу насиља забрањује приступ у простор видокруга жртве насиља. Мера забрана даљег узнемиравања прописана је чланом 198 став 2. тачка 5. Породичног закона.

Имајући у виду изнето, те узимајући у обзир последице и степен узнемирености који је на тужиљу оставило психолошко и физичко насиље вршено од стране туженог, чињеницу да тужилца и тужени и даље живе у истом месту, да је код тужиље присутан наглашен субјективан осећај страха да тужени не угрози њену безбедност или живот и присутан ризик од испољавања насиља, правилно су нижестепени судови сматрали да према туженом треба одредити меру забране приласка тужиљи уз истовремену забрану сваког даљег контактирања, психичког и физичког узнемиравања тужиље и у најдужем трајању. Наведене околности чине правилном и оцену другостепеног суда да је изречена мера забране приласка сврсиходна тек уз одређену забрану туженом приласка тужиљи на удаљености не мањој од 100 метара и да зато изрицање ове мере на удаљености не мањој од пет метара, како је то одредио првостепени суд, не би било оправдано.

С обзиром на све до сада наведено, а посебно на присутан ризик од испољавања насиља, указивања ревизије на то да су обустављени покренути поступци тужиље против туженог због извршеног насиља у породици, као и да је тужени поднео кривичну пријаву против тужене због лажног пријављивања, су без утицаја на другачије одлучивање у ревизијском поступку.

Како се и осталим наводима ревизије не доводи у сумњу правилност побијане одлуке, применом члана 414. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**